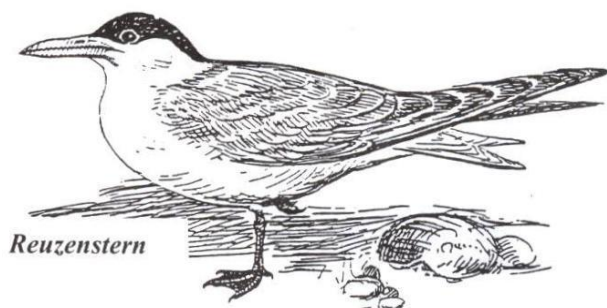


Een weekje in Friesland

Kees Verweij

Al enkele jaren houden we in de zomer een kort verblijf in Friesland. We zetten dan onze caravan neer op een boerencamping even ten zuiden van Leeuwarden. Van daaruit bezoeken we verschillende interessante plaatsen, waar goed naar vogels kan worden gekeken.

Allereerst gingen we richting Lauwersmeer. Een bekend vogelkijkpunt is het Jaap Deensgat aan de zuidzijde van het Lauwersmeer. Belangrijk is, dat je hier 's- morgens aanwezig bent, want in de loop van de dag krijgt je hier met tegenlicht te maken.



Allereerst zagen we een drietal Reuzesternen, die hier wel min of meer te verwachten waren. Komend vanuit het noorden blijven er altijd wel een aantal even rond Friesland "pauzeren". Het is de grootste stern in Europa, ter grootte van een Zilvermeeuw. Andere leuke waarnemingen waren hier ruim 10 Grote Zilverreigers en bijna 100 Lepelaars. Opvallend was ook een groot aantal Brandganzen, die kennelijk ook niet alle meer naar hun noordelijke broedgebieden wegtrekken. Onder de ruiters troffen we Bosruiters en Groenpootruiters aan. Overige steltlopers waren vele Kemphanen, Wulpen, Kieviten en Tureluurs. Andere mooie waarnemingen waren een mannetje Grauwe kiekendief, vier Pijlstaarten, enkele Oeverlopers. Het Porseleinhoentje en een aantal Baardmannetjes kregen we wel te horen, maar ze lieten zich helaas niet zien.

Aan de westzijde ligt het kijkpunt de Ezumakeeg, dat ook tegen de avond vaak interessante waarnemingen te zien geeft. Allereerst werd onze aandacht getroffen door een Grauwe franjepoot, die snel door het water liep, driftig pikkend naar voedsel. Daartussen liepen enkele Temmincks strandlopers en Bosruiters. Andere opvallende waarnemingen waren vijf Regenwulpen, enkele Rosse Grutto's, een tweetal Pijlstaarten, drie

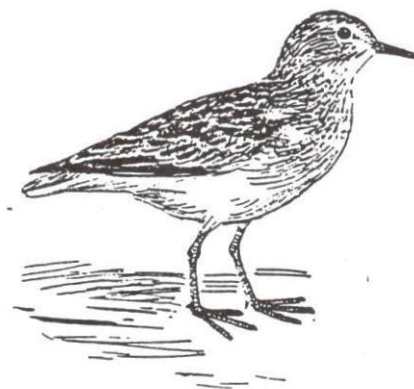
vrouwtjes Zomertalingen en enkele Casarca's. Tussendoor vlogen nog een Boomvalk en een Slechtvalk langs.

Een mooi kijkpunt is de zg. Vlinderbalg waar we veel Brandganzen zagen samen met enkele Grote zilverreigers en Zwarte ruiters. Daartussen liepen wel honderden Kieviten. Komend langs de Banks polder bij Anjum zagen we tussen de koeien nog een Koereiger lopen en later opvliegen.

Aan de noordzijde van Friesland aan de wadkant ligt een belangrijk kijkpunt nl. de Westhoek.

Hier is het van belang ongeveer twee uur voor hoog water aanwezig te zijn. Het is dan hier een aanhoudende stroom van allerlei wadvogels, die het opkomende water ontvluchten en een tijdelijk onderkomen zoeken op de aangrenzende kwelders. Voor ons zaten wel honderden Kluten, die langzamerhand vergezeld werden van vele Goud- en Zilverplevieren, Kanoeten, Kleine- en Bonte strandlopers, Wulpen, Regenwulpen, Zwarte ruiters, Groenpootruiters en Bontbekplevieren. Daartussen liepen er ook nog vele Bergeenden en enkele Eidereenden. Tot slot vlogen er achter ons twee Torenvalken en een Sperwer. Kortom: een prachtig kijkpunt voor vele wadvogels.

Aan de westzijde van Friesland hebben we de Makkumer Zuidwaard en de Workumerwaard bezocht. Het water van het IJsselmeer stond erg hoog, zodat we weinig waadvogels konden bespeuren. Wel zagen we in de Makkumer Zuidwaard een vijftiental Reuzesternen in gezelschap van vele Visdiefjes en een grote groep Lepelaars.



Temmincks strandloper

De Workumerwaard was interessanter. Op de weilanden zaten een aantal Kemphanen en enkele honderden Goudplevieren. Ook zagen we een grote groep Brandganzen en overal verspreid groepjes Grauwe ganzen. Ineens ging alles omhoog en de oorzaak hiervan werd al direct duidelijk. Opeens verscheen een Slechtvalk, die met grote snelheid voorbijvloog. Overal vlogen Zwarte sterns over het land op zoek naar insecten. Daartussen zagen we met grote waarschijnlijkheid

nog een Witwangstern, een stern gelijkend op de Zwarte stern, maar van zuidelijker oorsprong. Aan het eind van het weggetje, dat door de Workumerwaard loopt in de richting van een kijktoren, zagen we overal tussen de slikken, Watersnippen lopen, die zo nu en dan opvlogen. We hadden er zelden zoveel bij elkaar gezien. Dit waren wat vogelimpresies vanuit Friesland, een provincie, waar je gerust het hele jaar goed kunt "vogelen" en je kunt vermaken met tal van andere attracties en bezienswaardigheden.

Gelezen in

.....

Weekendkrant Duin- en Bollenstreek 24-7-2004

Waterleiding en Staatsbosbeheer maken plannen voor kustreservaat

STREEK - Geen starre hoge duinen, maar een speelplaats voor wind en water, dat is wat Staatsbosbeheer en Het Waterleidingbedrijf Amsterdam voor ogen hebben met een strook strand van ongeveer 3 kilometer tussen Noordwijk en Zandvoort, op de provinciegrens van Zuid- en Noord-Holland. Bij zowel het Waterleidingsbedrijf Amsterdam, als het Staatsbosbeheer speelt het idee om een stuk duin terug te geven aan de grillige speling van de natuur, zonder dat hiermee de kustverdediging wordt aangetast.

door Willem van der Plas

De heer van Geelen van de Amsterdamse Waterleiding wil meer duinreliëf, geleidelijk oplopende duinen met de minimale verplichte hoogte van 7 meter in acht nemend. Hierdoor ontstaat een breder strand, wat geleidelijk overgaat in duinen. Zandverstuivingen zullen zorgen voor jonge duinvegetatie. "Het wordt een soort hoogtestrand", vertelt

Van Geelen. "Verschillende planten en dieren, zullen zich hier meer thuis gaan voelen. Soorten die wij graag weer in de duinen zien. De zanddijk zoals die er nu staat is te hoog en te star. Zeeraket en loogkruit kunnen weer gaan groeien en ook vogels als de kleine plevier en de mondbekplevier zullen het hier naar hun zin gaan krijgen." Van Geelen speelt met de mogelijkheid om een uitkijktoren op de duinen te realiseren, met verrekijkers, zodat bezoekers de flora en de fauna gade kunnen slaan. "Natuurlijk zal de zoetwaterwinning niet aangetast worden", gaat van Geelen verder. "De achterliggende valleien liggen hoog, waardoor het zoete water niet in gevaar komt".

Schoolprenten

Staatsbosbeheer is samen met de Amsterdamse Waterleiding eigenaar van de duinen. Ook Staatsbosbeheer wil nadenken over een dynamisch stuk

duin. "Wij willen hiermee een stuk duinen aantrekkelijker maken voor de natuur en de mens", vertellen het districtshoofd Lauwaars en Bing Jap, belangenbehartiger van Staatsbosbeheer. "Hoe dit precies gerealiseerd moet worden, weten we nog niet, daar wordt nog over nagedacht. Het afvlakken van de duinen is een mogelijkheid. Er moet een dynamisch duin komen, waar wind en water meer invloed op uit kunnen oefenen. De duinen moeten er weer uit gaan zien zoals de posters van vroeger op school dit uitbeeldden. Nu zijn de duinen strak, beplant met helm en duindoorn die alles op zijn plaats houden. Het zand moet weer weg kunnen stuiven tot het

grondwaterspiegel.

Hierdoor ontstaan natte duinenvalleien. Dit trekt bijzondere soorten, zoals kweelparnassia, parnassia en duizendguldenkruid. We willen naar een dynamisch kustbeheer, een onvoorspelbaar ontstaan van natte en dan droge plekken, waar de flora en fauna zich snel aan zullen passen."

Ideeën welkom

Veiligheid en waterwinning blijven bovenaan het lijstje staan en de bedenkers van het plan. Zij willen graag ideeën horen van geïnteresseerden en betrokkenen. Op dit moment vindt overleg plaats tussen de gemeenten van Noordwijk, Noordwijkerhout en Zandvoort en Het Hoogheemraadschap.

•